

Pályázatok

Pályázatok és apróhirdetések díjazása:
Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas-
tagon szedett betűkből 32 fillér. Állás-
keresőknel 10, ill. 20 fillér. Legkisebb
kiadás díja 2 pengő. Az összeg előre
küldendő be; lehet 10 filléres levélbé-
lyegeken is.

A szendrői orth. izr. hitközség a sa-
mesi teendők elvégzésével egybekötött
másodmetszői állás azonnali betöltésére
pályázatot hirdet. Ajánlkozhatnak nős,
kiscsaládú magyar állampolgárok, kik-
nek kimondottan kellemes hangjuk van
és a s'chitóban kellő gyakorlattal bírnak.
Pályázónak vállalni kell a rituális fürdő
kezelését is. Fizetés havi 60 P készpénz,
lakás, a fürdő jövedelme és a szokásos
mellékszolgáltatások. Költség csakis a
megválasztottnak téríttetik meg. Pályá-
zatok sürgősnek beküldendő alulírotthoz.
Groszmann Jenő, hitk. elnök.

דיע מאכער „מחוקקי תורה”
זוכט פער ריח אייר הבעלי איינען מלמד
פיר א' ב' אונד נארמא תוס'. אויך אינעמער
היראטעטע קאַנען אָפּפערערען געהאלט
לויט איבעראיינקאַממען. אָפּפערטען אן:
Hoffmann Lipót, Tab.

כול סורא (סאנארווי)
החברה תלמוד תורה רפה החליטה לבחור
מלמד תינוקות למחוללים ולבוגרים, מנכשים
אנחנו על משרה הוותיקה יריש מתנהג
בחסדות אשר עומד במשרה כזו כבר כמה
שנים, סיפוקו מאו פגענא על חודש מקומת
התיכה. מי שמוכח בכשרותו הללו יערוך
אלינו בקשתו על הכותבת דלמטה עד ריח ניטן
הבעלי. מנהלי החברה תית דפקיק
ביסערמין יע' א'
Guttman Jenő Talmudtóra-elnök,
Hajduböszörmény, Kossuth L.-u. 7.

**Eredeti angol szövet-
különlegességek** **Kazár Nándor**
posztókereskedőnél V., Deák Ferenc-u 4. — Szombaton zárva

BECKERT HUGÓ parókakészítő specialista
Speciális kivitel! **VII. DOB-UTCA 27** Speciális kivitel!
Elegáns paróka fejhez simuló hártayavékony szellel,
csakis valódi prima hullámos hajból készítve.

Első forrásból vásároljon
ezüst tórafelszerelést,
gyertyatartót, arany, ezüst és
brilliáns ékszereket, órákat

Heiden Leó

ékszerész

Saját üzem. Szombaton zárva. Gyári árak.
Budapest, Király-u. 21. Telefon: 1-381-10

Apró hirdetések

GYORS- ÉS GÉPIRÓNÓ, fiatal, jól
számoló, szorgalmas, szerényigényű,
lelkismeretes, szombattartó, elhelyez-
kedne. Cím: K. J., Bpest, Király-u. 77.
földszint 1.
NEVELŐNŐNEK ajánlkozok vallásos
családhoz 1—2 gyermek mellé, jobb
orth. leány. „Gyermekszertető” jelige.
KONKURENCIAENTES, jól felsze-
relt kézímunkaüzlet nagyforgalmú vi-
dégi helyen P. 1500-ért családi okok
miatt azonnali átadó. „Biztos megélhe-
tés” jelige alatt levelek továbbíttatnak.
22 ÉVES leányom részére, házias, csi-
nos, szép, műslemes, keresek szakér-
telemmel vagy állással bíró fiatallembert.
Hozomány 2—3000 P. Jelige:
„Ben tajró”.

Jeligés levelek továbbításához 20 filléres bélyeg mellékelendő.

KERESÉK megbízható vallásos leányt,
ki háztartásban mindent elvégez.
Grosz Dániel, Győr, Arany János-u. 3.
MEGBIZHATÓ perfekt német Fräulein
nagyobb gyermekhez felvétetik. Bun-
czel, Hajó-u. 5.

28 ÉVES, jó keresettel bíró önálló szabó-
nő férjhez menne existenciával ren-
delkező jobb fiatallembert. Jelige:
„3000 P hozomány”.

SAMESZ ÁLLÁSOMAT 150 tagu orth.
hitközségben átadnám oly jömegjele-
nési talmidchéom v'jór somájim,
lehetőleg jóhangú, magyar állampol-
gárságú fiatallembert, aki feleségül
venné kimondottan szép, csinos leányo-
mat. Jelige: „Szerencse-parti”.

KÁLLÓI Jahrzeiton a reggeli nyiregy-
házi vonatban találtam egy értékebb
szemüveget, tokkal. Eidlisz Izsák,
Hajduböszörmény.

ORTH. háztartásom vezetésére vallásos
zsidónt vagy leányt keresek. Schmutz,
Budapest, Tömő-utca 44.

FÜSZER- és rövidáruban jártas megbiz-
ható szombattartó angró-segédet azon-
nalra keresek. Reiner Ignác, Máté-
szalka.

ALTISZTI vagy bármely más kisebb
irodai munkát keresek. Cim: Hajós E.
V., Sziget-u. 17. III. 10.

Jeligés hirdetések feladóinak címét diszkrécióban tartjuk.

NEVELT leányomat férjhez adnám fel-
tétlen vallásos jólelkű fiatallembert,
2000 P hozományt és megélhetést
nyujtok. Jelige: „Beesületes megértő”.
19 ÉVES, jesivát végzett fiatallembert
tökéletes német nyelvtudással, héber-
angol nyelvismerettel, megfelelő el-
helyezkedést keres. Jelige: „Esetleg
mint házitanító”.

KERESÉK komoly, szorgalmas bócher-
teljes ellátással. Fischer főrabbi,
Szécsény.

FELSŐRUHA varrodába ajánlkozok
szombattartó kézi leány. Cim: Morvai
Lili illatszertár, Bp., Légrády Károly
ucca 24.

HÁZASSÁGOK. Ötvenéves vidéki ve-
gyeskereskedő nőülne 1500—2000 ho-
zománnyal. Vidéki metsző elvenne 40-
45 éves nőt. Megbizott: Ungár Jakab
kantor, Érsekudkert.

A karcuság titka
EHRENTÁLNÉ (Geczovits Renée)
fűzőszalon, Dohány-u. 39.
Telefon: 140—264.

ניר-כאטארער מצות
מקמה שנתחן כרחיים של סוסים ונעשית
חתת השנהגה אדמיר היין הצי אכיד רפה.
שמורה משעת קצירה 1.20, סוסים 0.95
קמה שמורה 0.75. מצה-מקלה 1.20 פענא.
Feldmann és Guttman pászkasütő-
déje, Nyírbátor.

HEIDEN JENŐ
OPTIKA—FOTÓ
Budapest, VII., Király-utca 21. szám.
Telefon: 1-381-10. Szombaton zárva.

יצא לאור ספר חדש דרשות מהרים
שייך זצ"ל על כל מעויד חמני השנהגה נעתק
מכתב יד קדשו עם הקדמה ארוכה מהמוציא
לאור, בו קורות חיי המהבר זצ"ל ומכתבים
מנאוני ומנו אליו, מכל 612 עמודים ומחירו
2 מעני מי שרוצה להשיגו יפנה על אדרעסען:
Pollák Mózes rabbi, Soltvadkert.

Felelés szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ
Klein S. nyomda, Bpest, VI. Lovag-u. 14.
Telefon: 1-111-96.

אלגעמיינע יידישע צייטונג

ג'ה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót ליפול

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI., BÖTVÖS-UTCA 26/C.
Telefon: 1-238-08. Csekkzámla: 50.791.
Egész évre 20 pengő. Külföldre P 25.

Szerkeszti:
Groszberg Jenő

A mi napos oldalunk

Közismert antiszemita demagóg frá-
zis, hogy a magyar zsidók az élet napos
oldalán foglalnak helyet. Ha ezt a szót
anyagi értelemben vesszük, akkor csak
azt mondhatnók rá, rossz magyarsággal,
de igen kifejezően: „a mesümedoknak le-
gyen mondvá”. Hogy tévedés ne essék ki-
jelentjük, hogy azokra a renegátokra
gondolunk, akik gyáván otthagyták kö-
zösségüket, akik önző okokból, az elhe-
lyezkedés halvány reményében, egy fal-
lat kenyér ígéretében, esetleg egy való-
di pozícióért hitet cseréltek mindenféle
hit nélkül, miután nem nevelték őket ősi
hitünk tanításában való életre és élet-
módra. A mai árja-világban ezek a kül-
világ előtt zsidóknak számítanak, ami
nagy fájdalomat jelent nekünk s azért jo-
gunk van mondani, hogy nekik jusson a
magyar zsidóság jelenlegi napos oldala.
Napos oldal-e az, amely a ma még hir-
mondóként megmaradt falusi zsidóknak
jut? A falvakban tengődnek egyik napról
a másikra, a ninestelenek között a leg-
ninestelenebbek mert még annyit lelki tar-
tás se jut nekik, mint a falusi proletáro-
knak, akiknek megsegíttetése országos ér-
dekként domborodik ki, a demagógia a
zsidók pénzét ígéri nekik, a kormány
pedig legutóbb is, 3 millióval, üdvö-
egészségügyi intézményekkel segíti és a
3 milliót a nagyipar adja, ami természet-
esen alkalmat ad a demagógiának, mond-
ván, hogy van az zsidóknál pénz.

Ennek a megállapításnak időszerűsége
adja az, hogy e héten az ujságokban
a „Hangya” óriási kiterjedéséről és
nagyszerű üzleteiről olvasható közle-
mény. Igen: a Hangya napos oldalt je-
lent, de a falusi zsidónak ebből a Han-
yából legfőképpen a hangyasav jut, amely
existenciáját megmérgezi és kényszeríti
arra, hogy a kis boltot otthagya, a fő-
városi proletárok számát szaporítsa.

Vagy napos oldalon jár-e a vidéki hit-
község zömét képező kispolgári réteg?
Az emberek legnagyobb része „Luft-
mensch”, az existenciájának semmi szi-

lárd alapja. A Tóra a bizonytalan lét-
fenntartás egyik megnyilatkozásának azt
tartja: „Életed lebegni fog előtted, re-
megni fogsz éjjel-nappal”. Ezt az ígét a
bölcsek így magyarázzák: bizonytalan
annak az élete, aki nem saját természetéből
készít kenyeret, hanem vásárolnia kell a
pénknél. De mennyire Luftmensch az, aki-
nek pénze sincs, hogy a péktől vásárol-
jon. Az azután más kérdés, hogy a mai
politikai helyzet legfrappánsabb jellemző-
se az ige második része: „remegni fogsz
éjjel-nappal”. A fiatalság elhelyezéséről
pedig szó sem lehet. A neológ ifjúságnak
nincsenek szombattartási aggályai álla-
sok vállalásánál s mégis éppen szerdai
képviselőházi beszédében állapította meg
Rassay Károly, hogy a közüzemekhez, a
minisztériumokba, a hadsereghez, az ösz-
szes állami hivatalokba két évtized óta
egyetlenegy zsidó vallású állampolgárt
nem neveztek ki. Képzhető tehát, mi-
lyen az elhelyezkedési lehetőség az ortho-
dox ifjúságnál, amely az élet versenyé-
ben még a vallási akadályok szent terhét
is vállalta.

Vajjon napos oldalon járnak-e a fővá-
rosi zsidó kispolgárok, akik egyik nap-
ról a másikra élnek? Aki ismeri a Dob-
utca, a Rombach-utca, a Holló-utca sze-
génylakásait, annak nem kell bővebben
magyarázani, hogy mindaz, ami nagy írónál
a nyomortanyákról olvasható, megta-
lálható ebben a városrészben. Még bor-
zasztóbb a látvány, ha a pesti Angyal-
földnek, a vallástól egészen elrugaszko-
dott, vegyesházasságban élő proletártö-
megét és az utcán nevelkedett ifjúságát
szemléljük.

Másrésztől azonban — bizonyos érte-
lemben — igenis ragaszkodnunk kell
ahhoz, hogy mi a napos oldalon élünk.
Ha el nem felejtjük, hogy a zsoltáros
szerint: „nap és pajzs az Örökkévaló a
mi számunkra”. Ha gondolunk a prófé-
tai ígére: „nap a jótékonyosság, amely
gyógyít sugaraival.” Ha szívünkbe vé-
sük a bölcseknek magyarázatát Kajhe-

lesz szavaihoz: („mi fölénye van az em-
bernek, ha bajlódik a nap alatt”) — „mi-
lyen értéke van az emberi életnek, ha
csak az anyagiasságot nézi.” Igen, ha be-
felé élünk, a szellemvilágunkat kiéptítjük,
akkor a napos oldalon állunk.

Erről az oldalról megelégedést és elég-
tételt jelent nekünk, hogy Magyarorszá-
gon májusban eucharisztikus kongressz-
sus lesz. A katolikus vallási eszme je-
gyében gyűlnek össze a világ minden
részéről. A napokban Székesfehérvá-
ron volt egy erre vonatkozó ülés. Az
egyik egyházi férfiú megcáfolta azt a
hírt, mintha minden munkát zsidóknak
adták volna ki. Kiderült, hogy egy szó
sem igaz. Mi is örülünk neki. Legalább
ebben az irányban nincs megsebezhető
pontja a rendezvénynek. Az illető főpap
azt is mondotta, hogy nem szorulnak rá
bizonyos oldalról jövő magasztalásokra.
Ez a kitétel arra vonatkozik, hogy egyes
neológ zsidó testületek határozottan ki-
fejezték a kongresszus iránti rokonszen-
vüket. Ez a rokonszenvi nyilatkozat úgy
látszik kompromittáló a nyilasok felé. Ez
tehát azt jelenti, hogy tartózkodnunk kell
minden hangos deklarációitól, de meg van
a jogunk arra, hogy csendes méltánylás-
sal tekintsük a felvonulást és a zárando-
kokat minden pöz nélkül nyájasan fogad-
juk.

Az eucharisztikus kongresszus körül
folyó események egyébiránt föllevenítik
előttünk a magyar orthodoxia néhai elnö-
kének és felsőházi képviselőjének, Frankl
Adolfnak áldott emlékét. Ő tartotta a
felsőházban az emlékezetes beszédét, mi
után Gömbös Gyula akkori miniszterel-
nök Berlinben volt és attól félték, hogy
a német totalitást importálja Magyaror-
szágba. Frankl Adolf beszédében kifejtette,
hogy nem hiszi, hogy valaki Ma-
gyarországon ezt a rendszert akarja be-
hozni, ellenben a mindjobban terjedő po-
gányság ellen a monoteizmus híveinek
tehát azoknak, akik I'tent és a valláser-
kölcset vallják, közös frontot kellene ala-

kftaniok. Annyi év után kiderül, hogy neki volt igaza. Az eucharisztikus front is megmozdulást jelent ilyen irányban. Ha erre gondolunk, akkor a napos oldal

felé fordultunk, mert egy szebb jövőben való reménykedés tavaszi napsugarai fénylenek felénk Niszson szabadsághavának előestéjén.

A hónap, melyben szerencse övez

Európa zsidóságát meglehetősen zilált viszonyok között, mondhatni a bajok „tizenkettedik órájában” találja Niszson hava, a megváltás tradicionális hónapja.

Amerre körültekintünk, mindenütt fellegek borítják a zsidóság horizontját. Az ausztriai zsidóság helyzete természetesen a legrtragikusabb ezekben a napokban, de a helyzet némi enyhülést várják az e hó 10-i népszavazástól, ami után megszűnik legalább a jelenlegi törvényen kívüli állapot. Lengyelországban a szeim megszavazta a s'chító tilalmát és most már csak a szenátuson mulik, hogy ne legyen törvény belőle. Romániában is kiadták általános rendeletet az állatok előzetes elkábtására és az ottani zsidó körök most azon fáradoznak, hogy a s'chító-val szemben kivétel legyen.

Nálunk Magyarországon a háború előtti liberális érben sohasem lehetett hivatalos oldalról a „zsidó” szót hallani. Az „izraelita” vallásfelekezeti emancipációját és recepcióját a legnagyobb tiszteletben tartotta mindenki. Ezzel szemben ma a szélsőséges antiszemita elemek mandátumot nyerne és nyíltan, embertelen módon izgatnak a zsidóság ellen törvény és jog ellenére. Sőt, az egyik ismert állatvédő demagóg a hétén a képviselőházban is hangot adott ennek a zsidófóbia felfogásnak, anélkül, hogy rendreutasították volna. A legilletékesebb helyről is már két ízben hangzott el, hogy van „zsidókérdés”, holott amint Rassay Károly szerdán a parlamentben felsorolta: „az utóbbi években ezer és ezer

zsidó trafik és italmérési engedélyt vontak vissza, a külkereskedelem terén a zsidó exisztenciák egész sorozatát tették tönkre, a szellemi pályákon a numerus clausussal elzárták a zsidóság elhelyezkedését; éveken át az államhoz, közületekhez, bírósághoz, katonasághoz egy zsidóvallású magyar állampolgárt sem vettek fel, az elmúlt két év alatt a vállalatokra gyakorolt nyomással megakadályozták a zsidóvallású tanult fiatal emberek elhelyezkedését.”

A történelem tanúsága szerint azonban sohasem szabad a zsidóságnak elcsüggednie és megpróbáltatások idején merítsen erőt a Teremtőbe vetett hitében és bölcsünk ama megállapításában, hogy a bajok erkölcsi megtisztulásunkra szolgálnak, intenek, hogy vallásosabbak legyünk, hogy „*jer népem, menj a te szobádba*”, keresd fel a templomokat és tanházakat... Hogy jobban ügyeljünk a kaszruszra, a sabboszra, a családi tisztaságra, a vallásos gyermeknevelésre... És merítsünk erőt Niszson havából. „*Hachajdes aser j'suaajs baj makifajsz*”, elérkezett a „hónap melyet szerencse övez” Izrael számára...

ניר-באטארער מצות

מקמה שנתן נחיים של סיס ונעשרת תחת השנת אדמיר היצ' אינ' דסה. שמורה משעת קצירה 1.20, 0.95 קמח שמורה 0.75 מצה-מקהל 1.20 מענה. Feldmann és Guttmann pázskasütő-deje, Nyírbátor.

Orth. kóser של פסח aszalt szilva

csakis nagyban, 12½ és 25 kg. zsákokban: FISCHL MÖR, Bpest, Hunyadi-tér 8.

Salgó-féle STOLI-karamella vezet

belőle enni élvezet. Csak egyszer kóstolja meg!

Az egyedüli orth. kóser tej-karamella. Darabja

2 fillér. Mindemitt kapható.

A budapesti orth. izr. hitközség felügyelete alatt termelt peszachi orth. kóser palacktej és tejtermékek

kaphatók és megrendelhetők összes fiókjainkban és az orth. fűszerkereskedőknél.

BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK RT.
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31. sz.

Az árja-frontról

Bécsi jelentés szerint az olyan nagy szigorral alkalmazott árrajrendeletek végrehajtása egyre nagyobb izgalmakat kelt az ottani arisztokrata körökben.

A XIX. században számos zsidószármazású osztrák nagyiparos és bankár jutott nemességhez, báróság, sőt sokan római grófsághoz is. Ezek az új arisztokraták nőstüléssel a legelőkelőbb osztrák főuri családokkal kerültek rokonságba és így most egész Ausztriában alig néhány arisztokrata család van, amely százszázalékosan megfelelné a nürnbergi árja-törvényeknek.

Nagy szigorral alkalmazzák az árja-törvényeket. Pontosan és gondosan utánanéznek az arisztokratacsaládok származásának, 1800-ig visszamenőleg. Most derül ki, hogy a hatalmas birtokok rendelkezze hercegi, grófi vagy bárói családok legtöbbje nem tudja kimutatni árja-származását.

Hivatalos jelentések szerint Bécsben mindössze két arisztokratacsalád tudja százszázalékos árrajszármazását igazolni: a Montecucoliak és a Schwarzenbergerek.

Hozzávetőleges számítás szerint csak Bécsben 800.000-re tehető azoknak a száma, akik nemárvák a nürnbergi árrajrendeletek alapján.

Az árja-láz tetszik a magyar nyilasoknak is, természetesen csak addig, ameddig ki nem sűtik róluk, hogy esetleg nem teljesen árják. Már elfordult ilyen eset. Kuriózumként megemlíjtük, hogy egyes szerdai budapesti napilapok közlik egy birodalmi német fiatalember jellegű hirdetését, aki Magyarországon vezető állást keres és aláhuzza 100%-os árja-voltát, de az ajánlatokat egy zsidó hirdető irodába kéri...

Orth. kóser borokat

של פסח már 50 literől szállít:
Schindelheim Adolf, Gyöngyös.
— Kérjen árajánlatot. —

של פסח orth. fűszerárak,

ecet, kakaó, burgonyaliszt paradicsom és mindennemű fűszerárú, mácseszliszt és tej a legolcsóbb árban

MUNCSIK GYULÁNÁL

Budapest, Kazinczy-utca 38. szám.
Nagybani rendeléseket vidékre is pontosan eszközlők.

Kitünő orth. של פסח -bor

asztali, peccsenye, tokaji- és csemegeborek; szilvórium, törköly, konyak, borovicska, legolcsóbb árban házhoz szállítva. Saját gyártmányú sel pezschach szódavíz, privátoknak is.

BÜCHLER JÓZSEF

Budapest, VII., Kislófa-utca 5. sz.
Telefon: 131-106.

Korein Dezső: Becsületes magyarok aggodalma

Mintha frisebb szelek érintenék a barázdas homlokokat. A tavaszi ébredéssel a hagyományos magyar márciusi szabadságszellel is érezeti hatását. A választójogi törvényjavaslat parlamenti tárgyalása alkalmával remek beszédeket hallottunk a kitünő Sulyok Dezső pápai képviselőtől, utána pedig az ország első és európai viszonylatban is legnagyobb államférfiától, gróf Bethlen Istvántól. Remélhetőleg még lesz folytatása ezeknek a becsületos és igazságkereső őszinte megnyilatkozásoknak. Hasonló értelemben fejezte ki véleményét a gazdasági miniszter, akinek keze az ország gazdasági útörén van és akinek tudni kell, hogy az ország helyzete nyugalmat és egyetértést követel minden polgárától osztály és felekezeti különbség nélkül. Az új pénzügyminiszter is ily szellemben nyilatkozott választói előtt.

Hisszük, hogy a parlament többsége józan és hazafias érzés felelősségteljes tudatában a tizenkettedik órában erőiesen vissza fogja szorítani a lármás karriervadászok társaságát.

Akkor helyet fognak kapni az ország regeneráló munkájában azok, akik jobban szeretik a hazát, mint ahogyan a lármázók gyűlölik a zsidóságot. Erre oktatta ki a szegedi egyetem rektora is a doktoravató ünnepen az új diplomás magyarokat. Klasszikus beszédében kiemelte azt a keserű igazságot, hogy a magyar, meg nem értve, hatalmas szomszédaitól nem támogatva, egyedül és elhagyottan áll Európa tengerében. A magyar jövőöért aggódo hazafi értelme volt a szegedi rektor megrázó beszédének tengelye, amely méltóan sorakozik gróf Bethlen István és Sulyok Dezső parlamenti szónoklataihoz.

Igy gondolkoznak, érzének és beszélnek a becsületos magyar politikusok, azok akik az ország sorsát őszinte hazafias bensőséggel és aggodalommal viselik szívükön. Azok, akik a mai súlyos viszonyok között egyetértést, összetartást és békét hirdetnek. Ezekkel szemben azonban felsorakozik egy zajos, felelőtlen társaság, amely hordószónoklatokban és izléstelen röpcédulákban izgatja állandóan az ország dolgozni akaró békés polgárságát. Ezek a zsidóheccel kezdtek és folytatják szemérmetlenül a kormányférfiak, vezető politikusok és hatóságok elleni durva támadásaikkal. Hova vezet ez, ha napról-napra akadálytalanul lázthatják

Megbízhatóan friss tojást

legolcsóbb napiáron házhoz szállít
APPEL MANÓ tojáskereskedő,
Dob-utca 24. Telefon: 132-804.

a békére vágó társadalmat! Hisz állami jogrendünkben, az osztály- és felekezeti elleni izgatás, tételes törvényeinkbe ütköző büntetendő cselekményt képez.

Nem a tizenkettedik, hanem a huszonnegyedik órában emeljük fel intő szavunkat a herostratesi galád-ságokkal szemben.

Talán még mindig nincs késő!

Elvégre tisztelt urak a zsidóság idegei sincsenek hajókötélből. A pattanásig ráncigálják ezeket a létküzdelemben éppen eléggé megviselt idegeket a folytonos gyalázódó, izgató és gyűlölködő hangú írással. Igaz, a szenvedésre kiválasztott zsidóság évezredek óta járja a sorsától rámért viszontagságos útját. Összeszorított ajakkal és szomorú rezignációval éli tragikus sorsát. Ismeri az évezredes középkori metódust, amely hazugság, rágalmozás és megfélemlítéssel terrorizálja a védtelen zsidóságot és végül keservesen szerzett vagyontól kifosztja, uti figura docet, mint azt a velünk barátságban levő új szomszédunk láthatjuk, ahol hiteztvéreinknél ezt a középkort is felülmuló receptet használják.

Mit tehet ezel szemben a védtelen és az ökljognak kiszolgáltatott zsidóság? Könyves tekintetét a magasba emeli, ahonnan egyedül várja tragikus sorsának jobrafordulását.

Most azonban tegyük félre a szentimentalizmust és függesszük fel azt az elvi differenciát, van-e zsidókérdés vagy nincs. És ha van, mennyiben rendezhető az a fennálló magyar törvények és alkotmányos szellem sérelme nélkül, annak keretében. Ennek a kérdésnek miham-

של פסח -cukor

az orthodox hecserre reflektáló hithű hazai zsidóság részére
ez évben is

Központi Irodánk irányítása mellett készült. Ezt a felragasztott

1938. évi dátummal

jelzett vignettké tanusítják.

A cukor gyártása ez évben is a Selypi Cukorgyár Rt.-nél (Budapest, V., Zrínyi-utca 14.) történt. Silberstein Dávid váci főrabbi vallási főfelügyelete alatt.

Központi Bizottságunk Rabbikollégiumának vallási döntése szerint: az orthodox hívők csak olyan kereskedőknél szerezhetik be SEL PESZACH CUKOR szükségletüket, akik üzletükben kizárólag ezen központi felügyelet alatt készült cukrot árúsítanak, nehogy az esetleges elcsérelésből vagy összekeveredéskből vallási tilalomszegések keletkezessenek.

A MAGYARORSZÁGI AUTONOM ORTHODOX IZRAELITA HITFELEKEZET KÖZPONTI IRODÁJA
(Budapest, VI., Eötvös-u. 19.)

rabb le kell kerülni a napirendről, nehogy további alkalmat és anyagot szolgáltatson a politikai kalandorok és szájhűsök önző és demagóg céljainak.

Ha van valami rendezni való az úgynevezett zsidókérdés körül, gyerünk vele a világosságra és teremtésünk tiszta sort mielőbb, hogy ezt a gyanyagyant eltakaríthassuk a magyar politika területéről.

Utána azután teljes egyértelműséggel osztály- és felekezeti különbség nélkül lassunk hozzá az ország szociális és kulturális problémáinak megoldásához, aminek természetesen nyugalom, jogbiztonság, rend és polgári összefogás kell, mert az ország újjáépítésének fontos munkájában helyet kell adni minden becsületos magyar embernek, osztály- és felekezeti különbség nélkül. Ebben a nagy munkában mindenki számára jut feladat. Csak így, egységes céltűzéssel, teremthetjük meg a haza boldogabb jövőjét.

Az osztrák zsidókért

A zsidó világkongresszus végrehajtott bizottsága petícióval fordult a Népszövetség tanácsához Genfben, az osztrák zsidóság érdekében.

A petíció hivatkozik arra, hogy Ausztriának Németországba történt bekezelése óta az osztrák zsidókat törvényen kívül helyezték és számtalan üldözöttségben van részük. A hírhedt nürnbergi törvényeket, melyek a zsidókat páriákká bélyegzik, alkalmazzák Ausztria zsidó állampolgáira is. Így az osztrák zsidó állampolgárokat kizárták az összes közhivatalokból és számos szabadfoglalkozásból. A zsidó hitközségek és szervezetek több vezetőjét börtönbe vették. A zsidó kulturális és jótékonyági intézményeket feloszlatták, a zsidó lapokat és a rituális vágást betiltották. Szervezetek és magánzemélyek vagyont lefoglalták. A zsidók tulajdonában lévő áruházakat összerombolták, a zsidó alkalmazottakat szelnek eresztették. Számos zsidó vállalatot egyszerűen elkoboztak és nemzeti szocialista személyeknek adták át. A nemzeti szocialisták a kezükbe került személyeket, közöttük rabbikat, borzalmas bánásmódban részesítettek. Sok zsidó számára nincsen más kiút a náci által rendezett pogromokból, mint az öngyilkosság.

Peszachi fűszerárak

orth. kóser, burgonyaliszt, szilva, dobozsajt
STEIGER DEZSŐ
üzletében, Budapest, Dob-utca 22.
Telefon-hívó 138-066.

Löffler Henrik, hitközségi főtitkár

... V'níkdadó ki jipókéd majsoveché — hiányozni fogsz, mert üres lesz a helyed. (Smíül I. 20.)

Ennek az igének igazságát érezte minden budapesti orthodox ember, aki megdöbbenve hallotta, hogy a hitközség kitűnő anyakönyvvezető főtitkára R. J' did-jó Cz'vi Löffler szombat éjjel hirtelen elhunyt 67 éves korában. „Hiányozni fog” egyénileg, mert kedves, megnyerő, szerény, az eszmék szeretetétől áthatott, Tóra-tudással és I'tenfélelemmel telt lény népszerűséget és tisztetelést szerzett neki. J' did-jó, „I'ten kedveltje” volt, mert szeretetreméltóságával mindenkoron eleret tudott tenni mindazoknak a követelményeknek, amelyeket I'ten és emberek iránt teljesítenie kellett. „Hiányozni fog, üres lesz az ő helye”, dísz adott állásának; családi hagyomány, egyéni rátermettség az ő hivatalát hivatássá nemesítette.

„Hiányozni fog” olvasóinknak is. Kedves barátja, kipróbált hűve, hűségmes munkatársa volt a megdicsőült a Zsidó Ujság-nak és könnyes szemekkel gondolkunk vissza arra a csodás cikksorozatára, melyben az elmúlt év nyarán oly gyönyörű képet festett lapunk hasábjain a budapesti orthodoxia keletkezéséről és fejlődéséről. Mélységes kegyelettel őrizték a fekkölt férfiú emlékeit.

A megdicsőült főtitkár mint a hitközség adminisztrációjának öre és irányítója, kitűnő héberségű írásait mindig így írta alá: „szajf'er v'neemon” (jegyző és megbízott) s valóban, 44 1/2 évi hitközségi szolgálatára a legjellemezőbb a bibliai vers: „b'chol bészi neemon hű — egész házamban hűségmes volt”. Hűséggel, testtel-lélekkel egybeforrott hitközségünkkel, melynek utóbbi négy évtizedének története elválaszthatatlan az oly hirtelen elhunyt főtitkár nevével.

Pénteken még zavartalanul ellátta hivatalát, szombaton résztvett a lakása közelében levő orth. kórház templomának i'tentiszteletén, ahol általában a környé-

ken lakó hívők ájtatosságukat végzik. (Kitűnő baal t'fillo lévén, gyakran előimádkozott ott, szombaton és ünnepen.) Este 11 óra körül, amint az ágyában egy széferből tanult, hirtelen rosszul lett fogta el és az elősietett orvosok már nem tudták segíteni. Félórával később megszűnt szíve dobogni... A szent Rasi-nál találjuk Makajsz traktátus 19. lapján, hogy amint a Talmud szövegéhez írott kommentárjában tartott, egy tóhajr („tisztázás”) szó leírása után hirtelen elhunyt. Hitközségünk szajf'er v'neemon-jának tiszta lelke is a szent szolgálat és tóra-tanulás közepette szállt fel a menyekbe...

A hitközség választmánya óbudai Freudiger Ábrahám elnökletével gyász-ülsőt tartott és külön jelentésben értesítette a tagokat. Hétfőn a régi orth. temetőben lefolyt temetésén óriási közönség vett részt, melynek soraiban a fővárosi nem-orth. hitközségek, szentegyletek és rabbiságok is képviselve voltak.

Sussmann rabbi megrendítő beszédeben többször felsőhajtott a próféta szavaival: „d'je szajf'er — hol van a jegyző” aki oly mélyen szerette a rábizott közösséget. „Hol van a szajf'er”, akinek ügybuzgalma megnyilatkozott mint író is; hitközségünk történetéről megjelent cikksorozata kiválik bensőség, egyszerűség, melegség által. „Vajhi jódov emüno” ő, a „neemon”, a „megbizott” hűségesen kitartott a hitközség szolgálatában: „ad baj hasómes” — egészen, míg életének napja leáldozott...

Steif rabbi elkésergi Kajhelesz megállapításával: „Ki laj jedá hoódóm esz ittaj — nem tudja az ember az idejét” mikor telik le... A régi khillók hagyományai őrreinek alakját siratja benne. Szeretettel övezte azt az értéket, amely hitközségünk régi szent szokásaiban rejlik és ezért hűséges őrzője lett hitközségünk minhogjainak. Elhunyt olyan időben történt, melynek minden eseménye magunkba szállásra, megtérésre tanít és indít...

Óbudai Freudiger Ábrahám hitk. elnök megilletődötten bucsúztatja benne ifjúkorabeli tanulótlársát a czéhlemi és pozsonyi jesivákon, már ott kitűnt nagy szorgalmával. S amióta nagynevű atyja R. Simon Löffler halála után 1893. szeptemberében hitközségünkkel állását elfoglalta, azóta szinte egy fogalomává vált hitközségünkkel, melynek minden intézménye — Tiferesz Bachurim, Tajrasz Emesz, Hizohárú, templom, mikvo stb. — létrejöttében nagy része van. Utolsó leheletéig kitartott a szent munkában. „Haczi jiszroél”, ő, R. Czvi Löffler! „al bomajszecho” a hivatásod magaslátán állottál, „chólo”, mindhaláligodig, szíved utolsó dobbantását! Hirtelen emelkedtél fel a Sechina-fény magasságaiba...

Dr. Deutsch Adolf iskolaigazgató mély elokvenciával kifejti a szombaton felolvasott hetiszóra első szavával: „Vajhi — és volt...” Nappal még ott fohászskodott a hívők körében és este már csak — „vol”...

Horovicz Jonathan jeruzsálemi rabbi ezután Ijajv 2. fejezetének szavaival („Es Ijajv 3 barátja tudomást szerzett a szerencsétlenségéről”) bucsúztatja mély hatást keltően a budapesti orthodoxia nagy halottját, akit édesatya mellé helyezték örök nyugalomra. — תנינ

Egy okos tanács

Egy varsói lapban a következő esetről olvasható: Foglalkozás nélküli, kétségbeesett zsidó emberek ültek egy téren és az egyik elkéseregésében kijelentette, hogy eladja egy zlotyért a túlvilági üdvösségét. A társaságban akadt egy reflektáns, aki megveszi a felajánlott osztályrészét. Tintát-tollat vettek és megírták az adásvételi szerződést az összes formásgok betartásával. Másnap a szerencsés vevő egy másik társaságban eldicsekedett az alkalmi vétellel és csakhamar akadt egy gyakorlatias ember, aki mindjárt százat ígért az egy zlotys túlvilági életéért. Meg akarták kötni a szerződést, de a második vevő ragaszkodott ahhoz, hogy az első eladó adja a beleegyezését. Megkérdették erre vonatkozólag és ő elvileg nem emelt semmi kifogást. A második vevő azonban azt akarta, hogy egy jogtudóst kérdezzenek meg, nehogy valami hiba csúszon be a szerződés megkötésénél.

Fölkerestek egy ügyvédet, aki gondolkodott egy ideig, majd azt mondta: — Tekintettel arra, hogy a szóbanforgó árunak egyelőre nincs realitása, se kézzelfogható értéke és a mi jogunk csak ténybeli dolgokról szól, nem tudok nektek tanácsot adni és így nézetem szerint a legjobb volna, hogyha fordulnátok egy ügyvédhez, aki — már a túlvilágon van..

Hitközségünk gyásza

Irta: STERN HERMANN

Remegő kézzel, nehéz szívvel írom e sorokat. Löffler Henrik z. c. l., hitközségünk főtitkára és anyakönyvvezetője, ez a drága, jó ember, aki a budapesti orthodox hitközségnél a régi békebeli konzervatív tisztviselőipust képviselte: nincs többé!

Az elhunyt a híres pozsonyi jesivának volt kiváló tanítványa, ahol hatórasz hajroót is szerzett és bold. édesapja Löffler Simon halála után, aki az orthodox hitközség jegyzője volt, lépett ennek örökébe.

Közül 45 éven keresztül működött itt, ahol lankadatlan szorgalmas munkájával nagyban hozzájárult a hitközség felvirágztatásához. Zsidó és világi tudásánál csak i'tenfélelme volt nagyobb. Szilárd jellem volt ő, elvűséggel és meggyőződéses orthodox zsidó szemléssel telítve. Mester a szakmájában, aki a legkényesebb ügyeket is nagy tapintattal és diplomáciával, mindenki meglepedésére oldotta meg. Derűs és mosolygós arcával környezetét megigézte és sokszor egy szép anekdotával a legviharosabb jeleneteket hárfította el. Számos hitközségi kulturális és szociális intézmény létesítésében oroszlánsze volt. Így többek között a Tórasz Emesz és Hizohárú egyetlek körül, valamint a szegények gondozása terén — mely reszortot mindvégig magának tartotta fenn — nagy és elhervadtadatlan érdemeket szerzett. A főtemplom és rituális fürdő építkezéseinél is tevékeny részt vett és művészi ízlését a tervezők hasznosították is. Fiatalkorában számos külföldi zsidólap tudósítást látta el s főleg a német-zsidó sajtóban tündött ki magát értékes és szép cikkeivel. Mint a tudományok és művészetek rajongója, a héber nyelv „m'liczó” művelője és istápolója, mindig boldog volt, ha sikerült neki újabb mesterművekre szert tenni. Az utóbbi években nem bírta már a pesti zajos életet, a budai hegyekben kereste a pihenést, odaköltözött, hogy nyugodtabb atmoszférában dolgozhasson a köz érdekében.

Legutóbb nagy fáradtsággal és körülményesüléssel, összegyűjtötte hitközségünk templomi rendszabályait és szokásait. Alázatos tisztelettel viselkedett ő minden talmidchóchom iránt, de különös tisz-

Vasárnap a londoni gettóban

Angliai utazása alatt szerzett benyomásairól számol be egy külföldi hírlapíró. Meglátogatta Whitechapel londoni zsidónegyedet vasárnapon. Az odavezető úton teljes nyugalom, semmi zaj, az angolok legszigorúbban tartják a vasárnapi munkaszünetet. A csendes utcából egyszerre befordul a zsidónegyedbe, ahol viszont vásári zaj uralkodik. Az angol törvény szerint, azok, akik a szombatot tartják, vasárnap zavartalanul végezhetik munkájukat, kinyithatják boltjaikat. Olyan élet van ezen a környéken vasárnapon, amit az ember el sem képzelhet.

Egy szombattartó nagy áruház, amelynek sok száz alkalmazottja van, telve van vevőkkel.

Hullámzik a tömeg a piacokon, nagy tolongás van, nemcsak zsidók, hanem kínaiak, indiaiak, mohamedánok is kinnálják áruikat. Minden nyelvben beszélnek, de a jiddis dominál. Kis kézikocsikon viszik az árút: gyümölcsöt, baromfit, halat, ruhaneműt. Aki nem tér ki kellő időben, azt a kézikocsi megüti, de azért nincs veszekedés, sokszor hallatszik ilyenkor tréfásan: „A Jid miss weitergehn — a zsidónak tovább kell menni”. (Ennek a mai időben igen mély értelme van, azaz a zsidónak vigyázni kell, hogy bele ne ütődjék valami akadályba, de viszont azt is jelenti, hogy a zsidó nem maradhat egy helyen, to-

telője és rajongója volt a nagy rabbite-kintélyeknek. „Majkir rabónon”. Tisztult szelleme és kiváló jelleme nagy hatással volt közvetlen munkatársaira. Páratlan szorgalma és becsületessége mintaképül szolgált minden hitközségi tisztviselőnek. Elhunyt nagy gyászba borított hitközségünk és mindazokat, akik ott közelebbről ismerték és nagyrabecsülték.

Nehéz viszonyok között hagyta itt Klal Jisroél, olyan időben, mikor hittestvéreink ezer sebből véreznek és jajkiáltásaik megtöltik az egész világot. Amikor az utóbbi években a tönkretett emberek százezrei hontalanná és földönfutóvá

Hölgyek figyelmébe!

Kelengye, pizsama, pongyola legizlésebben jutányosan készül Berkovits Magda Fohérmegszalonjában, Bpest, Liszt Forogatór 5 II.3.

Pesachra WEISZ CSOKOLÁDÉT dragéet, kakaót, cukorkát, teasüteményt kérjen!

Minden orth. üzletben kapható szép kivitelben, kitűnő minőségben

WEISZ MÓR

orthodox kóser keksz. kétszersült. és süteménygyára, Budapest, VII., Dob-utca 22. Telefon: 1-423-65

Hittestvéreink figyelmébe!

Speciális rabbi- és bócher kalapok

KOZMA

KALAP, ING, NYAKKENDŐ
Károly-körút 3. saroküzlet
Alapítotott 1860.

A hagyomány legendáiból

„És látta (Mózes), hogy ime a csipkebokor ég tüzben, de a csipkebokor nem emésztődik meg.”

Miért nyilatkozott meg I'ten Mózesnek éppen a csipkebokorban? Mózes aggódott, hátha mégis sikerülni fog az egyiptomiaknak Izráelt elpusztítani, ezért mutatott neki az Örökkévaló lángoló tüzet, amely a csipkebokrot azonban mégsem képes megemészteni. Valaminthogy a csipkebokor lángol a tüzben, de nem emésztődik meg, azonképpen a zsidóüldözők sem fogják tudni megsemmisíteni a zsidóságot...

*

„Mózes és Aron mondták Fáraónak: Így szól az Örökkévaló, Izráel I'tene, bocsásd el népemet!”

Mesélte Rabbí Chijjo bár Abbo: Aznap Fáraónak fogadónapja volt és Kelet és Nyugat királyai eljöttek, hogy hódoljanak előtte, koronákat hoztak számára, amellyel megkoronázták. Mózes és Aron ezalatt ott állott Fáraó palotájának bejárata előtt és bebocsátásra vártak. Szolgái jelentették Fáraónak, hogy két vén varázsoló odakönn.

— Hadd jöjjenek! — szólott.

Fáraó palotájának 400 bejárata volt és minden egyes bejárat előtt oroszlanok, medvék és más vadállatok tanyáztak, úgyhogy idegen nem tudott keresztültörni rajtuk, amíg meg nem ettették őket. Amidőn Mózes és Aron belépett, összesereglettek, körülvették őket és a lábukat nyaldosták, elkísérték őket, amíg Fáraó elé jutottak. Amidőn a terembe értek, a királyok csodálkozva látták, hogy az ég angyalához hasonlítanak, az alajuk sudár, mint a Libanon cédrusa, szemük golyója mint tündöklő csillagok, szakálluk mint pálmának fürtjei, arcuk mint a nap ragyogása, kezükben I'tennek zafírból készült botja, a szájukból szavak ömlenek, mint perzselő láng. Ennek láttára nagy félelem fogta el az otlérvó idegen királyokat, ijedelem, remegés lett urrú rajtuk, levetették koronájukat fejükről és leborultak előttük. Fáraó meg ott állt a trónján és várta, hogy ők is, mint a többi, megkoronázzák, vagy hódolást nyujtsanak át neki, de ők mégcsak nem is üdvözölték.

— Kik vagytok? — szólott rájuk.

— I'ten küldöncei — válaszolának.

— Mi az óhajotok?

— Így szól az Örökkévaló, Izráel

I'tene, bocsásd el népemet.

Ezt hallva, rájuk rivált:

— Ki az Örökkévaló, hogy hallgassak a szavára, hogy elbocsássam Izráelt? Csak szavakkal jöttök hozzám, koronát nem tudott nekem küldeni? Nem ismerem az Örökkévalót és Izráelt sem fogom elbocsátani! Várjatok, amíg megkeresem az írásaiban az I'teneteket.

Erre bement a könyvesháza és kihozta az istenek névsorát. Olvasni kezdte: Moáv istene, Amon istene, Cidon istene...

— Balga — felelt Mózes — vajjon az

élet a halottak között keresed? A kezében levő istenek halott istenek, de a mi I'tenünk élő I'ten a világ királya!

— Mondjátok hát meg akkor, milyen, fiatal-e avagy öreg? Hány esztendő? Hány várost, hány birodalmat foglalt el? Hány év óta van uralmon?

— A mi I'tenünk erejével és hatalmával telve van az egész világ, Ő volt mielőtt a világ teremtődött és Ő lesz a világ végéig. Ő teremtett téged és Ő adott beléd élő lelket.

— És mit cselekszik Ő?

— Ő terjeszti ki az eget s alapítja a földet, szava tüzlángot szór, hegyeket

morzsol, sziklákat zuz, írja tüz, nyíla láng, pajzsa égő fáklya, páncélja a felhő, kardja a villám, teremője hegynek és völgynek, beborítja a mezőt fűvel, esőt áraszt, harmatot hullajt, virágot fakaszt, életet ébreszt, embriót teremt az anya méhében és azt világra hozza, királyokat és népeket buktat és királyokat s népeket támaszt. Ez az Örökkévaló...

„Midőn tudtára adatott Egyiptom királyának, hogy elsőköt a nép, akkor megváltozott Fáraónak és szolgálóinak a szíve a nép iránt és mondták: Mit is tetűnk, hogy elbocsátottuk Izráelt, hogy ne szolgáljon bennünket?”

Mondotta Rabbí Lévi: Ez az egyszerű ember esetéhez hasonlít, akinek egy darab földje volt, amelyen egy halom kő állott és emiatt eladta. Fogta magát az új tulajdonos, kihordta a követ és egy vízforrást talált alatta. Beültette szőlővel, drága fűszerekkel, gránátalmákkal, rendbehozta, házat épített rajta és őrt helyezett belé. Aki arra haladt, csodálta, dicsérte. Egyszer a régi gazdája is arra vetődött. Amint meglátta a minden jóval telt egykori tulajdonát, kitört belőle a fájdalom: óh, mit tettem, hogy eladtam, miért is engedtem ki kezemből! Így Izráel is Egyiptomban csak egy halom kő volt, de mihelyt szabad levegőhöz jutott, olyan lett, mint egy gránátalmakert. Valahányszor az emberek látták, megcsodálták. Fáraó is észrevette most őket és feljajdult: óh, én szerencsétlen, mit is cselekedtem, hogy ezeket kiengedtem kezém közül!

*

Mihez is hasonlított Izráel, amidőn Egyiptomból kivonult? Galambhoz, amely a héja elől egy sziklahasadékba menekült és egy kigyót látott ott fészkelni. Mit tegyen? Ha ott marad, a kigyó marja meg, ha visszamegy, a héja karmai közé kerül. Mit tett hát a galamb? Elkezdett bugni és szárnyaival csattogtatni, hogy a gazdája meghallja és megmentse. Ilyen volt Izráel is, a tengerenél. A tengernek nem mert nekivágni, vissza sem mehetett, mert Fáraó nyomában volt. Mitévő legyen hát? Kiáltottak Izráel fiai az Örökkévalóhoz... „És megsegítette az Örökkévaló aznap Izráelt”...

A 40-ik Magyar Királyi Osztályosorsjáték elsős osztályának huzása április 9-én kezdődnek! Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben 700.000, vagy 500.000 P. Jutalom és fnyeresmények 400.000, 300.000, 100.000, 70.000, 60.000, 2x 50.000, 2x40.000, 20.000, 21x20.000, 32x10.000, stb. P készpénz, összesen: 9.758.000 pengő. 44.000 biztosan kisorsoltatik 88.000 sorsjegy közül. Minden második sorsjegy nyer! A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként: Nyolcad 3 1/2 pengő, Negyed 7 pengő, Fél 14 pengő, Egész 28 pengő.

MEGLEPŐ UJTÁS! A paróka már nem öregit, mert a legujabb modellek csinosak és fiatalosak. Csakis natur hullámos hajból a cég titkos eljárása szerint tőkéletesen fejhez simuló hártavékony széllel készítve. ELEGÁNS! FIA TALOS!

Piechnik és Mechtl IV., Váci-utca 18.

A nagy stadlon

Elbeszélés a XVI. századból, Lehmann nyomán. 55

Amikor Ador hónapjában odaérkezett, R. Joselmann a legszomorubb képet látta maga előtt: mindenütt két ségbeesés, szomorúság, mindenütt bőjtöltek, imádkoztak. Az ő jelenléte azonban bizakodó hangulatot váltott ki a prágai zsidóság körében és azt hitték, hogy már meg van mentve. R. Joselmann kénytelen volt reményeiket le-tompítani, mert megállapította, hogy a király összes be-folyásos tanácsadói között senkit sem ismer. Hiába igye-kezett Ferdinánd királyhoz jutni, aki előbb oly kegyes volt iránta (hiszen ő már évekkel ezelőtt elárulta neki, hogy fivere őt római királlyal akarja megtenni, ami később be is következett). Ferdinánd nem akarta fogadni. Tudta ugyanis, hogy milyen ügyben jár és nem akarta a cseh rendekkel elrontani a dolgát.

Prágai ott-tartózkodása alatt történt, hogy a király a legidősebbik lányát Erzsébetet férjhez akarta adni. Arról volt szó, hogy Lengyelország királya Zsigmond Ágost el fogja venni. Különféle tárgyalásokat kellett folytatni ebben az ügyben és ezért a király megkérte Frigyes fürstenbergi grófot, hogy jöjjön Prágába a tárgyalások vezetésére. Amikor ezt R. Joselmann meghallotta, elhatá-rozta, hogy dacára annak amit a gróf tett vele, közben-járásra fogja kérni. Jelentkezett nála kihallgatásra, rögtön fogadta így szóló hozzá:

— Mi az, Joselin, most megint merészkedel az orosz-lán barlangjába? Talán pótoljam azt, amit Dietfurthban elmulasztottam és akasztassalak fel?

— Kegyelmes uram, ezt itten könnyebben meg-tehetné, mint várkastélyában, Sváborországban, mert mostan ez itten napirenden van, hogy a zsidókat felakasztják, le-fejezik, elégetik.

— Távol legyen tőlem, mondta az örgróf, hogy valami rosszat tegyek neked. Annakidején is csak megakartalak ijeszteni, de te ugy viselkedted, mint egy hős. Meg is tar-tottad hűségesen az esküdet, nem tettél ellenem semmit sem, azért be akarom neked bizonyítani, hogy hálás vagyok. Én be foglak téged vezetni a királyhoz, és párt-foglalni fogom az ügyedet.

— De hiszen öfelsége nem akar fogadni engem!

— Azt bizd csak rám. Bejössz velem a király elő- szobájába és ott vársz.

A gróf kocsija megállott a Hradzsinn előtt, kinyíltak az összes kapuk.

A gróf magával vitte Rabbí Joselmann, senki nem merte utját állani. Ferdinánd király elébe jött a grófnak és megköszönte neki, hogy ilyen kemény télben megtette az utat a hólepte nagy hegyeken át.

— Felség, nem a hideg és a hó volt a legkellemetle-ne, hanem az, hogy egy rablóbanda támadott meg bennün- ket, valóságos ütközetet kellett lefolytatnunk, fegyveres embereim úgy harcoltak, mint az oroszlanok, 3 emberem sajnos elesett, de 15 rablót öltek meg fegyvereseim és 22 banditát elfogtunk. Ezek az elfogott gazok különös dolgokat mondtak el nekünk. Bevallották, hogy az összes gyuj-togatásokat, amelyek miatt most kiűzik a cseh zsidókat, ők okozták. Kiderült, hogy a zsidók teljesen ártatlanok, sőt a vallatásnál elmondották, hogy a zsidók nem akarják meg- venni a rabolt dolgokat. Felség! Igen sok ártatlan vért on-

tanak manapság. A pappenheimi grófok a mult nyáron majdnem elégettek volna több mint 100 zsidót, ha a zsidók parancsnoka Joselin nem tartotta volna őket vissza erő- szakkal. Én ez az embert mint rendkívül derék, tisztességes férfit és mint egy kimondott hóst ismertem meg.

— Talán itt van?

— Igen, az előszobában van, kegyeskedjék őt fogadni!

— Hát jöjjön be!

A gróf felugrott, kinyitotta az ajtót.

— Jöjj be barátom — invitálta be R. Joselmann -- öfelsége fogad.

Amikor R. Joselmann belépett, azt mondotta a király. — Nem akartalak eddig fogadni, mert nem bírom tel- jesíteni a kérésedet. A csehországi rendek úgy határoztak, én nem tudom ezt megmászítani.

— Felségedet — szólott R. Joselmann — az Uri'ten azért ruházta fel annyi hatalommal, hogy összes alattvalóinak oltalmazója és szerető atyja legyen. Az én testeimeim telje- sen ártatlanok és hogyha ártatlanságuk később kiderül, akkor Felséged bizonyára lelkiismereti furdalást fog érez- ni, ha megengedi az ártatlanok kiűzését. Hová menjen ez a sok gyerek, aggasztán, akit kiűznek otthonából és akít odadobnak az éhségnek és a nyomornak!

A király nagyon meg volt hatva.

— Majd meglátom — szólott — mit lehet tenni. Fried- rich gróf olyas híreket közölt velem, amelyek kedvezőek a zsidókra. Majd felülvizsgálatom az ügyet és a cseh ren- dek rábírom, hogy vonják vissza az ő határozatukat.

Amikor kijött a Hradzsinnből, a zsidók azt hitték, hogy meg vannak mentve. A dolog elintézése azonban megint új akadályokba ütközött. Kiderült ugyan a zsidók ártatlansá- ga, de a cseh rendek nem engedtek és így tehát a mondott időre megkezdődött a kényszerkivándorlás, a szerencsétle- nek kénytelenek voltak szegényes holmijaikat összerakva új hazát keresni.

R. Joselmann kényszerítve volt még egyszer elmenni a királyhoz, térden állva könyörgött előtte, hogy a tartomány- gyűlés határozatát érvénytelenítse. A király végre engedett és engedélyt adott a már kivándoroltaknak a visszatérésre. Ő még megérhette azt az örömet, hogy láthatta a vissza- vándorlókat.

1543. szeptemberében Würzburgban nagy ünnepség volt. Konrad von Bibra a frank püspökök sorában a 63-ik, meghalt. Nagy pompával akarták eltemetni. A würzburgi udvar még az akkori korban is kitűnt az erkölctelenségé- vel. Az elhunyt ebben a tekintetben előljárt: állandó orgiá- kat rendezett és megbotránkoztatta az embereket.

Az akkori időre nézve jellemző a következő eset: Vog- ler kancellár Ansbachból, annakidején a szilészi zsidókat a máglyahalálnak szánta, de R. Joselmann ügybuzgalma folytán megbukott, miután kiderült, hogy uralkodóját el akarja árulni. Az eset után egy évig várfogságban volt, de azután kegyelmet kapott és Windsheim városát jelölte ki neki az uralkodó örgróf, tartózkodási helyéül. Történt az- után, hogy Wilhelm von Grumbach lovag eljött nagy kísé- rettel, hogy meglátogathassa az egykori kancellárt. Ebből az alkalmából rábeszélte Voglert, hogy Jutta leányát küldje el vele, hogy Rimpárban levő kastélyában töltsön egynéhány hónapot. Jutta azonban nem talált a lovagi otthonban elég kényelmet, amiértis elköltözött tőle és Zobel főpap vet- te pártfogás alá. (Folyt. köv.)

Stühmer-féle csokoládé Gyár: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 8. a budapesti orth. rabbinárus felügyelete alatt. Kapható min- denütt. Visszonteladók az eredeti hechser másolatát kapják.

HIREK

NAPTÁR

Sabbosz Rajs-chajdes Niszon, Tázria
— **SABBOSZ HACHAJDES** —

Három Tóratekeresből olvasnak fel. Az elsőtől 6 személynek Tázria hetiszakaszt; a másodikból hetediknek a rajs-chajdesi részt, utána fél kadis; a harmadikból maftirnak a „Hachajdes” fejezetét. Haftajró: „Kajl hoom hoórecz”. (Jajczár a sabbosz hachajdesi, csak „ajfon” a rajs-chajdesi: „avir hagvir”.)

Gyertyagyújtás (Bpest): 6.—

שנה kimenetele „: 7.—

Sabbosz Hagodajl, M'ezajró, Niszon 8.
(M'ezajró haftajróját olvassák)
Gyertyagyújtás 6.10, szombat kim. 7.10.

Peszachi számunk פ"ח f. hó 13.-án
jelenik meg gazdag tartalommal. Lapzártá hétfőn f. hó 11.-én.

Hollandiában bűjtöltek csütörtökön az osztrák zsidókért. Amsterdamból táviratozzák: Sarluis amsterdami és Davids rotterdami főrabbi az ausztriai zsidóság nyomására és az idők komolyságára való tekintettel pásztorlevelet intéztek híveikhez. Ebben a levélben felszólítják a hitsorsosokat, hogy „találják meg vissza az utat I'tenhez” és hogy bűjtöljenek csütörtökön a *Jajm kipür kóton* alkalmából.

— **Hány „póro adumo” volt összesen?**
Multheti számunkban hosszabb tanulmányban foglalkoztunk a mult szombat felolvasására került „poro adumo” előírásával. Cikkünk első részében azonban a zárójel közötti megjegyzésünk, négy szó kimaradása folytán hibás értelmet nyert. Helyesen így írjuk: „Még említendő, hogy a *második szentély idejéig* csakis Majse Rabbénú idejében mutatták be egyszer a póro adumót” stb. — Ez az idő több mint 900 esztendőt tett ki! Ezra mutatta be azután a másodikat és utána még hetet áldoztak a második szentély 420 éves fennállása idején. Összesen tehát kilencet. A tizediket a Messias fogja bemutatni Maimonidesz szerint...

— **Francia zsidó miniszterek.** Mult számunkban megírtuk, hogy az új francia kormánynak Leon Blum miniszterelnökkel együtt négy új zsidó tagja van. Ezzel kapcsolatban dr. Burg János fővárosi ügyvéd azt közli velünk, hogy a régebbi kormányok zsidó vallású munkaügyi minisztere *Frossard* szintén helyet foglal az új francia kormányban, amelynek tehát öt zsidó tagja van.

— **Ujabb zsidó martírok a Szentföldön.** A palesztinai helyzet, amely az új főbiztos megérkezése után megenyhült, most ismét válságosra fordult. A zavargások újból fellángoltak. A vasárnapra virradó éjszaka fegyveres arabok Sumli's falu polgármesterének fiát agyonlőtték, a polgármestert és több tekintélyes polgárt magukkal hurcolták. A transzjordániai olajvezeték több helyen felgyújtották. *A safed-akrei országuton arabok megtámadtak egy autóbuzst, amelyen kilenc zsidó telepes ült. A zsidó utasok közül négyet agyonlőttek, hármat pedig magukkal vittek.* Az Olajfák-hegység közelében két német diák holttestére akadtak.

A HUSVÉTI שנה מן MANNA-CIKORIÁT A HITHU HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE AJÁNLJUK.

— **A neológ községerületi elnökök tanácsa** Budapesten ülésezett. Stern Samu irodai elnök gyengélkedése folytán Szántó Jenő alelnök elnököl. Megemlékezett az emancipációs törvény 70-ik évfordulójáról és hogy az elmúlt 7 évtizedre visszatekintve joggal megállapíthatja a magyar zsidóság, hogy minden tekintetben méltónak mutatkozott az egyenjogúságra, szorgalmával nagy mértékben járult hozzá a modern Magyarország megteremtéséhez és bizton remélhetjük, hogy a kormány és az összes felelős tényezők érvényt fognak szerezni az emancipációs törvényben megnyilvánuló igaz magyar szellemnek. Ezután méltatta az ülés a most 70 éves lett dr. Hevesi Simon vezetőfőrabbi érdemeit. Többek között elhatározták, hogy az esztendő fogja bemutatni Maimonidesz szerint országos keretben fogják megünnepelni.

— **A tokaji zsidóság gyászja.** Súlyos veszteség érte a tokaji hitközséget. Egyik legtekintélyesebb és legrégibb tagja: *Lazarovits Adolf* fakereskedő elhunyt, 77 éves korában. A megdicsőült évtizedeken keresztül volt elnöke a hitközségnek, vezetője és alapítója különböző jótékony egyesületeknek, tagja a városi képviselő-testületnek, a megyei th. bizottságnak és a kerületi Kereskedelmi és Iparkamarának. A templomudvaron lefolyt temetésén, ahol a hatóságok képviselői és a város színe-java felekezeti különböző nélkül megjelent, Jungreis Nándor főrabbi mondott nagyhatású gyászbeszédet. A miskolci Kereskedelmi- és Iparkamara képviselőiben Engel István, a Tokaj-Hegyaljai Takarékpénztár nevében dr. Goldmann Mór, az OMKE részéről Liebermann Sámuel búcsúztatta szívből. Mind kiemelték puritán jellemét, jótékony lényét, buzgó munkálkodását haza és a felekezet érdekében. A Boldogult ismert volt lángoló hazaszeretetről, négy fia szolgált a világháborúban, köztük Lazarovits Géza önként jelentkezett a frontra és a Kárpátokban hősi halált halt, neve a tokaji hősi halottak emlékművében megvan örökítve. A megdicsőültben dr. Lazarovits Lajos neves fővárosi belgyógyász-főorvos édesatyját gyászolja. Nyugodjék békében.

x **Jobbak lesznek a viszonyok!** Van remény a javulásra! Ez hallatszik most mindenfelé. Csak az nyerhet egyszerre nagyobb összeget, aki kitartó, bizik, hisz, remél. Tehát biztosítson magának sorsjegyet minél előbb. Fizetni ráér legkésőbb az április 9-én kezdődő húzás előtt.

x **A Budapesti Nemzetközi Vásár** utazási igazolványai, amelyek 27 országban biztosítanak 25—50% menetdíjmérséklést a vasuti, hajózási és légiforgalmi vonalakon, megjelentek és kaphatók a magyar kir. külképviseleti hatóságoknál, a vásár tb. képviselőinél és az utazási irodákban. A vásár utazási igazolványával Magyarországra vizum nélkül lehet beutazni. Utólagos vizum 2.50 Pengő. A vásár április 29-én nyílik meg.

ORTH. KÓSER של פוסט

kávé, tea, gyarmatárak, szilva, csokoládé, ecetsav, burgonyaliszt stb. a budapesti orthodox rabbinátus felügyelete alatt.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Colonus Kereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Aulich-utca 5. sz.
Csak nagybani árusítás!

Összes orth. kóser של פוסט fűszerárak,

ÖZV. DEUTSCH ALBERTNÉ, Bpest, V., Nagy Sándor-u. 7.

Tej, sajt, vaj, macsesz és Weisz-féle teasütmények kaphatók.
Legkisebb mennyiség is házhoz szállítatuk. (Tel.: 127-633.)

Orth. kóser של פוסט nyers és pörköltkávákat,

teakeverékeket, aszalt szilvát, gyarmatárakat, burgonyalisztet és mindenféle husvétit árukat a legolcsóbb nagybani áron — kívánatra az itteni főrabbság hechserével — ajánlja:

STARK HERMANN, BERÉTTYÓUJFALU

fűszernagykereskedése és villanyerőre berendezett nagypörköldéje.

Kávé, tea, gyarmatárak és déligyümölcsök közvetlen behozatala. (Telefon: 22.)

PESZACHKOR LEA PUDERT, LEA RUZST, LEA ARCKRÉMET. HASZNÁLJUNK

A legfinomabb chomecmentes anyagból szakszerűen készül. Kapható minden megbízható, jobb orth. fűszerüzletben. Vidéki rendelések címe: F. M., Budapest, Hunyadi-tér 8. II. 5.

— **A bpesti Tiferesz Bachurim Smirás Sabbosz Bizottsága** (Kazinczy-u. 27.) által a következő munkaerők nyervek elhelyezést. *Budapecsten:* 1 cipész, 1 fűszeres segéd, 1 cipész-, 1 ezüstműves-, 1 csipkerövidáru tanuló, 1 ügynök, 2 segédleány fehérneművarrodába, 2 házzvezető, 3 háztartásbeli, 1 szakácsnő, 1 szervízleány szanatoriumba, — **A hajduböszörményi „Chevra Mis-nájosz”** szokásos évi szülem-ünnepéjét ezidén is R. Jáka József Günsz főrabbi z. c. l. Jahrzeitjának előestéjén április 6-án este tartja meg.

— **Mezőkaszonyban** (Kosino, Ruszinszó) elhunyt 88 éves korában a jótékonyágáról messze vidéken ismert *Fendrich Mayer* földbirtokos. Nyolc gyermeke, kitéjtedt rokonság, valamint az egész község kíséerte utolsó útjára. Odasietett a végítzésre veje Farkas Mór hitk. elnök Berettyóujfaluból. A kaszonyi főrabbi és veje heszpedeikben szívbemarkolóan rajzolták meg a megdicsőültnek vallásos, szeretetreméltó, jótékony nemes lényét és példaképnek állították oda az utókornak.

CHOMECEMENTES PUDER

arckrém, ruzs kapható a régi közismert orth. kozmetikusnál:

B. SCHMALHAUSEN BÖSKE,
Bpest, Rombach-u. 16 és Lehel-u. 28.
Vidékre 80 fillér bélyegért szállítok.
Lerakatok: Debrecenben Keszler B. Csokonai-u. 15. Makón Stegman Mór, Ebtvs-u. 11.

Nagy szerencsében részesülhet

ha nálunk vesz részt az **osztálysorsjátékban** Főnyeremény szerencsés esetben **700.000 pengő**

Minden második sorsjegy nyer. Rendeljen tehát mielőbb sorsjegyet **Weiss Béla és Társa** bankház főelárúsióknál BUDAPEST, WESSELÉNYI-U. 18. Sorsjegyek árai osztályonként Egész 28 P., fél 14 P., negyed 7 P. Húzás április 9 és 12-én. Tel.: 142-388. Szombaton zárva.

ארטה כשר

Karmel Friedmann Pensió Józsefné

Budapest, Andrassy-út 43.
Telefon: 1-289-67.

Elsőrendű villamos és autóbussz-összekötés a város minden irányában.

Modern kényelemmel berendezett folyóvizes szobák, elsőrangú — kívánatra diétás — konyha.

Referencia:
Bpesti orth. rabbság

— **A tolnamegyei Zombáról** jelentik: A Rebbe Rab Elimelech Jahrzeitja alkalmából a napokban rendezte szülemjéit tisztáru hitközségünk, melynek tagjai Kreissmann Emil házában gyűlnek össze rendszeres szüire. Megkapó tóraigekeket mondtak Pressburger bonyhádi és Liebermann félegyházi főrabbi, Márkus József, Schwartz S. (Bonyhád), Gerendás Sándor, Kohn Salamon, Grün Armin. A rendezés Kreissmann Sándor és neje érdeme.

x **Felvívjuk** igen tisztelt hölgyolvasóink figyelmét a *Spitz Herman* cég, Erzsébet-körút 34., selyem- és szövetáruházára. (Lásd hirdetéseinkben.)

— **A bpesti orth. leányegyletben** (Kertész-u. 32. II.) f. hó 2-én szombaton d. u. ¼4-kor Hoffmann Simonné rabbiné tart előadást. Az ifjúsági csoportban Muncsik Zsuzsanna és Szóbel Edit adnak elő.

— **A kunagotai orth. hitközség** új tisztikara: Fein Salamon elnök, Brüll Fülöp gondnok, Reichmann József pénztáros, Grünfeld Noé jegyző, Penner Jónás ellenőr. Választmány: Gombó M. Bernát, Fein József, Reichmann Sámuel.

Orth. kóser של פוסט faj- és csemegeborkok

közismert legolcsóbb áron:

Termelői borpince ü. v.

TAUBER SIMON, HOLLÓ-UTCA 1.
Vizonteladóknek árengedmény
Ügynekők díjaztatnak. Legkisebb rendelés is házhoz szállítatuk.
Telefon: 137-860.

PARÓKÁT

legszébb kivitelben készült hullámostott hajból; javítást, ondolálást olcsón vállal

HEISZ JENŐNÉ

parókaakészítő és női fodrász.
Budapest, VI., Vasváry Pál-u. 4.

Ajánlom orth. kóser של פוסט kitűnő boraimat

Elsőrendű tokaji, mérgespusztai, verpeléti, zamatos pecsenye, csemege és asztali borokat nagyban és kicsinyben legolcsóbb áron. Házhoz szállítva.

LÁZAR MÁRKUSZ borpince
Budapest, VII., Klauzál-tér 16. szám.
Telefon: 140-554.

PARÓKA különlegességek

Modern és tartós kivitel
Tartós ondolálások, alakítások
Olcso árak

ALTSCHÜLER BUDAPEST, VII. CSANYI UCCA 12

(Királyucca sarok)
Telefon: 1-310-79

Tisztelettel felkérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt, sziveskedjenek azt postafordultával megújítani, hogy a lap szétküldésében ne álljon be fennakadás.

CSALÁDI HIREK

(Négy sorig 4 P.azonfelül soronkint 1 P)

Reiner Joli és *dr. Réti László* ügyvéd március 27-én Nyiregyházán házasságot kötöttek.

Márkus Franciska Bonyhád, *Klein Pál* Kiskunfélegyháza jegyesek. M.k.e.h. *Friedmann Rózsikát* Kiskvárdra, eljegyezte *Grossmann Salamon Szerencs*.

Gross Sárika Sárvár, *Schwarz Artur* Beled jegyesek.

Fried Eta Téglason házasságot kötött *Blum Józseffel* a berettyóújfalusi főrabbi fiával.

Weisz Margit Weisz Ignác ingatlan-irodatulajdonos leánya és *Zweig Gyula* április 3-án vasárnap d. u. ¼2-kor tartják esküvőjüket a Kazinczy-templomban. (Az esküvőre a család összes barátai és ismerősei ezúton meghívhatnak.)

Schächter Sándor elnökünknek házasságához szívélyes mazelotvot kívánunk. *Bpesti Tíf, Bach.*

Menyasszonyi ajándékok, óra és ékszerárak legmegízhatóbb vétel és eladási forrása **GESTETTNER IMRE,** Ujpest, Király-u. 47. Budapesti telefon 2—945—60. Ékszertőzsde tag.

Finom gyapju-taliskok, bórdiszkrétus imakönyvek, machzorok, héber irodalmi könyvek stb. legolcsóbban: *Márkus Lajosnál*, Bonyhád.

Brillánsékszerek olcsón, elsőrendű aranyárak, órák, nagy választékban. *Streicher Béla*, VI., Teréz-körút 31. Telefon: 310-879. Szombaton zárva.

קערעסרוער שמורה מצורת!
נמצא אצלי קמה ומצות שמורים וגם שמונים אף שמורים במצותנו כולילגסמען פרייען חחח השנתה היין רבינד שלישיא דמה. למחוריר גדולים אנשה הנחה מחמורה. גרשון אברהם קליין נכד להנאון שמן רוקח וצייל. אדרעסטס: Klein kézipászkasütődjé, Bodrogkeresztur.

Pályázatok

Pályázatok és apróhirdetések díjazása: Minden szó egyszeri beiktatása 16, vas- tagon szedett betűkből 32 fillér. Állást- keresőkénél 10, ill. 20 fillér. Legkisebb hirdetés díja 2 pengő. Az összeg előre kioldandó be; lehet 10 filléres levélsze- lvegekben is.

A székesfehérvári aut. orth. izr. anya- nitközségnél üresedésben levő kántor- metszói állásra pályázatot hirdetünk. Pályázótól megkívánjuk, hogy 30 éven aluli zeneileg képzett magyar állampol- gár legyen s nőtlenység esetén a 3 orth. rabbi kabólját az állás elfoglalása előtt megszerezni s bemutatni tartozik. A kér- vények felszerelve az Elnökséghez kül- dendők be. Utiköltséget csak meghívott- nak térítünk meg. **Elnökség.**

Apró hirdetések

HÁROMTAGU családkhoz szigoruan orthodox megbízható leány keresztetik. Viesel Ábrahám, Ujfehértó.

FASZAKMÁBAN külső- belső munkála- tokban többévi gyakorlattal rendelkező volt bőcher állást keres. Jelige: „Meg lesz elégedve”.

MEGBIZHATÓ, lehetőleg vidéki leányt, ki háztartásban is segédkezne, tel- jes ellátással fehérneművarrára ki- tanítók, Weisz, Bpest, Klauzál-tér 16.

HÁZTARTÁS minden ágában, főzésben, gyakorlati fiatal nőt alkalmaznák. Ajánlatokat eddigi gyakorlat és fize- tési igény megjelölésével kérek. Hirsch- feld Ernőné, Érsekvadkert.

Jeligés hirdetések feladóinak címét díszkrécióban tartjuk.

ELADÓ jólmező fakereskedés, családi okokból, Pestkörnyéken, fejlődő nyar- alóhelyen. Saját telep, épített színi, iroda, istálló, pesti telefonnal, orth. hitközség. Jelige: „Tizenötözer”.

HÉBERBETŰS-IRÓGÉPET, haszná- lat, jókarbanlevőt vennék. Betümintás árajánlatot a gépnek részletes leírásá- val kér: Guttman Béni hitoktató, Győr, Gyár-utca 15.

DRÓSEKAT németül ünnepélyes alkal- makra (*barmicöv, chaszene*, próba és székfoglaló stb.) 5.50 P *előzetes* beki- üldése ellenében, *psettliti külön díjazás- sal*, díszkréció mellett szállít: *Braun Izráel rabbi, Bpest, Szövetség-u. 43.*

SAMESZ, masgiach, esetleg baromfi- metszói állást elvállal fiatal magyar állampolgár. Jelige: „Lelépést fizetek”.

HÁROMTAGU családkhoz keresek főzni tudó házvezetőnőt, ki a háztartásban is minden könnyebb munkát elvégez. Cim válaszlapon a kiadóban.

KÉT TANULÓT keresek teljes ellátás- sal azonnalra. *Geiger Sámuel* fűszer- vas-, üveg-, porcellán-, textilverkeske- dése, *Nagyfőle.*

Jeligés levelek továbbításához 20 filléres bélyeg mellékelendő.

ÉPÜLETFAKEREKEDÉSEMBE ke- resek feltétlen megbízható, vallásos, 20—25 éves fiatalembert, ki nyári el- utazásokkor üzletem vezetését is vállalná. Jelige: „Jó jövő”.

RÖVIDÁRU szakmából, kereskedőknél jól bevezetett fiatalembert keresek. Esetleg társul venném. „Biztos jövő”. **FELVESZEK** tanulóleányt és kifizető- leányt. Weismann-ruhaszal, Váci- utca 9.

33 ÉVES fiam részére, ki előkelő orth. család tagja és jólbevezetett fővárosi üzem tulajdonosa, keresek hasonló családbeli intelligens leányt megfelelő hozománnyal. Jelige: „Boldog jövő.”

שיבבה פמנה! במין העבר יסדה ישיבה חתמידים השינוי תכלית גדול. זמן הקיץ יתחיל איה ברחה אייר. הלימודים: שיעור ששום נבא כחרא. שיעור עיון מס. חולין שרוע אייה ויידר והומט רשי וניר. פיר קאסטמטאנע וויידר געזארגט. מי שנרעהו לכה יסנה אל. Fränkl Lázár, Salgótarján, F6-u. 172.

Orth. kóser של ססה BOROК

Tokaji különlegességek és minden- féle sel-pszach pálinka chόμεcz árban! Széderesték a fényesen berendezett fehérteremben.

Weisz Mendel
orth. vendéglője
Wesselényi utca 18.
(Kazinczy-utca sarok)
Telefon: 144-275.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
GROSZBERG JENŐ
Klein S. nyomda, Bpest, VI. Lovag-u. 14.
Telefon: 1-111-95.

אלונעמייע יירישע צייטונג

כ"ה

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót לייפSzerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI., BÖTVÖS-UTCA 26/C.
Telefon: 1-235-08. Csekkszám: 50.791.
Egész évre 20 pengő. Külföldre P 25.Szerkeszti:
Groszberg Jenő

PESZACH, 5698.

Irta: **KAHAN-FRANKL SAMU**, az orthodox központi iroda elnöke

A magyar zsidóságra ebben az eszten- dőben mélysegen fájdalmas Peszach virradt. Azok a sötét és terhes felhők, amelyek az utóbbi években a közeli lát- határt beárnyékolták, az elmúlt napok- ban a magyar zsidóság egén tornyosul- tak fel. A nagy viharokat vészés hírte- lenséggel jellemző módon jelentek meg fejünk felett a feketén gomolygó felle- gek. Egyik napról a másikra morajlott felénk a „zsidótörvény” fenyegető hangja; egyik napról a másikra szakadt reánk a s'chító-tilalom.

A zsidótörvénynek nevezett törvény- javaslat huszonnegy óra alatt került a magyar közvélemény elé és a törvény- hozás asztalára. A magyar zsidóság ká- bultan áll a tervezett új rendelkezések előtt. Mint aki' fejbesújtottak: alig tu- dunk a valóság tényeire eszmélni. A sor- sunk már régen nem rózsás, de ilyen törvényes rendszabályozásra még rövid hónapok előtt sem mertünk volna gon- dolni. A zsidó existenciák évek óta fogy- nak. A trafikok, az italmérések egyre kisebb számban maradnak hittestvéreink kezén. A szövetkezetek nagy állami tá- mogatása egyre több versenyképtelen zsidó boltostól szívja el az életképessé- get. Az utóbbi évek új gazdaságpoliti- kája és rendje a mindenütt uralkodó egykéz; az export- és importengedélyek keserves labirintusa; a devizakorlátok; a kötött gazdálkodás ezernyi akadály, mind nehezebbé tették a zsidóság meg- élhetését. Az országban hitfeleink között fájdalmas nagy elszegényedés keletke- zett. Ellenségeink csak a szerencsés ki- választottak egyes kivételeit veszik észre. Hiszen még az apró fénysugár is hamarabb ötlük szembe, mint a legter- jedelmesebb sötétség. Orthodox hittest- véreink, akiket a szombattartás amúgyis erősen korlátoz, akiket a vallástörvé- nyek ezernyi szála köt meg és akadá- lyoz a szabad, egyenlő üzleti verseny- ben: különösen szenvednek az idők nehéz járását.

A tervezett törvény — még ha a kor- mányzat ezzel nagyobb megrázkódtatá- sok megelőzésére gondolt is — minden- esetre egy új nagy területről szorítja le a zsidó kisebbséget.

Mélyen megrendülve és lelkünkig le- sújtva állunk az új akadályok és kor- látozások előtt, amelyeket a hazai zsidóság elé emelni készülnek. Hogyan fognak továbbjutni hittestvéreink? Merre vezet az út, amelyen pusztá létüket von- szolhatják tovább?

Rendkívül fájdalmas számunkra az a nagy tövis, amelyet a zsidótörvények a régi polgári jogegyenlőségen ejtettek. Azoktól a fényes alkotásoktól, amelye- ket a magyar nemzet nagyjai írtak be törvénytárunkba, igen messze szakad- tunk. A törvényhozás légkörében a terve- zett rendelkezések talán mégis engedni fognak eredeti súlyosságukból. Talán a magas kormányzói szózat megnyugvást keltő nemes szelleme itt is éreztetni fogja a bölcs mérseklét elengedhetetlen szülőkességét.

Rendkívüli csapás érte a magyar zsi- dóságot az e napokban kiadott s'chító- rendelettel is. Az előzetes kábítás beve- zetése egyértelmű a rituális vágás meg- szüntetésével. Amíg ez a rendelet ha- tályban lesz, nagy állatokat nem lehet rituálisán levágni. Megszűnik az ilyen kóserhus-fogyasztás és hitközségeink háztartása nagy megpróbáltatásnak és veszélynek van kitéve a gabellajövedel- mek elmaradása miatt. Fájdalmasan tu- domásul kell venni a tényeket, hogy a viszonyok változása folytán a legna- gyobb erőfeszítés árán és a legkiválóbb személyiségek intervenciója révén sem tudta az együttes összefogó orthodox és kongresszusi zsidóság sem megaka- dályozni ennek a rendeletnek megjelené- sét. Természetes azonban, hogy nehéz órhelyünkön, kötelességünkhöz híven, minden erőnkkel tovább fogunk küzdeni ennek a reánk néző súlyos csapásnak mielőbbi megszüntetésén. A közeli hetek

meg fogják mutatni, hogy ez a rendel- kezés nemcsak a zsidóság vallási életét érinti, hanem a gazdasági élet itt szám- bajövő területeit is. Ha az illetékes té- nyezők a tapasztalati tények számada- tainak tiszta fényénél ezt majd világo- sabbon fogják meglátni, mint az álta- lunk ismertetett előterjesztések során: úgy bizton sor kerül majd a kábítási kötelezettség feloldására. A vallási és gazdasági érdekek együttes sulya bi- zonytalannal nagyobb nyomattal bír majd a mérleg egyik serpenyőjén, mint azok az egyébként tiszteletreméltó szempon- tok, amelyeket a kábítási bevezetése mel- lett a másik oldalon felsorakoztattak.

Addig is azonban intő és kérés szóval fordulok hitközségeink tagjaihoz. Ez a hus-fogyasztás-erős próbának fogja kiteni hitközségeink költségvetési egyensúlyát. Ezekben a nehéz időkben minden hitfelelőnknek fokozott kötele- sége tehát a hitközségi intézmények biz- tosításáról gondoskodni. Semmiképp se nyuljanak az amúgyis súlyos gondok között élő hitközségi funkcionáriusok kényeréhez, vagy szűkös javadalmához. A régi zsidó áldozatkészésséggel és vég- telen szeretettel kell hittestvéreinknek a vallási intézmények és funkcionáriusok fenntartásáért helytállani. Összetartás- sal, egyetértéssel és igaz hűséggel kell minden egyes tagnak hitközsége mellé sorakoznia.

Különös nyomattal kell kérnem hit- testvéreinket az egyenlenség és vi- szályok kerülésére. Nyugodt, békés vi- szonyok között is nagy ártalmára és veszélyére voltak a szét húzások a hitk. élet és hitélet nyugodt fejlődésének. Ma egyenesen rombadönthetik az egész hit- községet. Az egyenlenségek kerülését ezuttal más szempontok is különösen parancsolják. Ezekben a zsidóságra ne- hezedő súlyos megpróbáltatásokban ne- künk egymásrautaltságunkban csak tá- mogatunk, szeretünk és segitenünk kell egymást. Önmagunkon kívül csak a

CHÓMECMENTES RASOL KÉSŒNKÜLI BOROTVÁLÓPOR.
erev peszachi használatra az idén is kapható.
„RASOL” VEGYIPARI VÁLLALAT, VI. Király-u. 30. (Telefon: 119-564.)

Brünn Engländer Orth. kóser של ססה
Saját pörköléstű kávé, fűszer, tej, bor, macesz, stb. Szolid árak.
Külön helyiségben. Házhoz szállítás egész éven át.
Budapest, VIII., Karpfenstein-utca 1. (Teleki-tér sarok) Telefon: 130-924.

BECKERT HUGÓ parókakészítő specialista
Speciális kivétel! **VII. DOB-UTCA 27** Speciális kivétel!
Elegáns paróka *fejhez simuló hártavékony széllal,* csakis *valódi prima hullámos* hajból készítve.

Első forrásból vásároljon
ezüst tórafelszerelést,
gyertyatartót, arany, ezüst és
brillians ékszerket, órákat

Heiden Leó
ékszerésznél

Saját üzem. Szombaton zárva. Gyári árak.
Budapest, Király-u. 21. Telefon: 1-381-10

